

MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖN VUOSIKERTOMUS 1.1.2017–31.12.2017

MIINA SILLANPÄÄN SÄÄTIÖ sr
Taavetti Laitisen katu 4, 00300 Helsinki
(09) 473 4721, www.miinasillanpaa.fi
etunimi.sukunimi@miinasillanpaa.fi
Y-tunnus 0202032-0

MIINA
SILLANPÄÄN
SÄÄTIÖ

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	3
1. YLEISTÄ	4
2. YLEISHYÖDYLLINEN KANSANTERVEYSTYÖ.....	5
2.1. KUNTOUTUS	5
2.1.1. Virtuaalinen Muistipuisto – Älykäs verkkopalvelu muistisairaille, läheisille, vapaaehtoisille ja muististaan kiinnostuneille (2016–2018)	6
2.1.2. Työkäisten kehitysvammaisten kuntoutus – KEKO	7
2.2. HYVINVOINTI, KOTI JA YMPÄRISTÖ	8
2.2.1. Neuvokkaiden naisten kestävätkonstit - yhdessä toimien rikas elämä (2015–2017)	8
2.2.2. Kuu Kiurusta kesään – Elinvoimaa luonnosta (2017–2019)	9
2.2.3. Aktivoiva ja yhteisöllinen asuinympäristö	10
2.3. VAIKUTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN	11
2.3.1. Osallistuminen ja viestintä	11
2.3.2. Vanhuuden arvostuksen edistäminen	14
3. HALLINTO	14
3.1. HALLITUS.....	14
3.2. TILINTARKASTAJA	15
4. TALOUS JA OMAISUUDEN HOITO	15
5. TOIMINNAN ARVIOINTI JA TULEVA KEHITYS	15

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuoteen 2020 ulottuvan strategiaamme mukaisesti Miina Sillanpään Säätio -konsernin toiminta-ajatuksena on olla merkityksellisen elämän mahdollistaja. Sekä säätion tutkimus- ja kehittämistyössä että liiketoimintayhtiön palvelutoiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota merkityksellisyyden kokemukseen tukemalla ja edistämällä arjen hyvinvointia ja tuottamalla laadukkaita vaikuttavia palveluja. Tämä edellyttää jatkuvaa oman toiminnan seuranta ja arviointia sekä kehittymistä ja uudistumista asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti.

Vuonna 2017 säätiokonsernin toiminnassa painotettiin entistä vahvemmin ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitämistä ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämistä. Osana väestön toimintakyvyn ylläpitämiseen keskittyvää strategiaa säätion kokonaan omistama yhtiö Wilhelmiina Palvelut Oy myi tytäryhtiönsä Avire Oy:n osakekannan syksyllä 2017 Kiipulasäätiolle.

Toimintavuonna kehitimme uusia, yleishyödyllisiä toimintamalleja ja ratkaisuja mm. yksinäisyyden ja syrjäytymisen vähentämiseksi, muistisairaiden arjen hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä luonnon hyvinvointivaikutuksien hyödyntämiseksi. Yhteiskehittämistä vahvistettiin entisestään. Palvelujen käyttäjät ja heidän läheisensä sekä muut yhteistyökumppanit olivat mukana alusta alkaen hankkeiden suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Yhteiskehittämisellä haluamme varmistaa myös sen, että hanketoiminnastamme syntyy pysyvää toimintaa, joka leviää ja juurtuu yhteistyöverkostojemme kautta valtakunnalliseen käyttöön.

Edelläkävijyys mahdollistuu arjen työssä valppaalla toimintaotteella, joka sisältää sekä megatrendien että heikkojen signaalien seuranta ja analyysia. Hyvinvoinnin ja kuntoutuksen tulevaisuuden ennakointi edellyttää mm. nopeasti edistyvän teknologian, älypalvelujen ja palvelurobotiikan kehittämiseen osallistumista ja tiedon seuranta. Olimme aktiivisesti mukana sosiaali- ja terveystieteiden kansallisen hyvinvoinnin AiRo-ohjelman yhteisöllisesti ja joukkoistamalla järjestetyissä työpajoissa. Korostimme erityisesti elämäntieteistä teknologian suunnittelua, jossa keskiössä on aina ihminen, jonka arjen sujumista ja elämänlaatua teknologia voi tukea ja parantaa.

Toimintaamme viitoittavat hyvin seuraavat lauseet:

- Onnistumme yhdessä.
- Tulevaisuus tehdään tämän päivän päätöksillä.

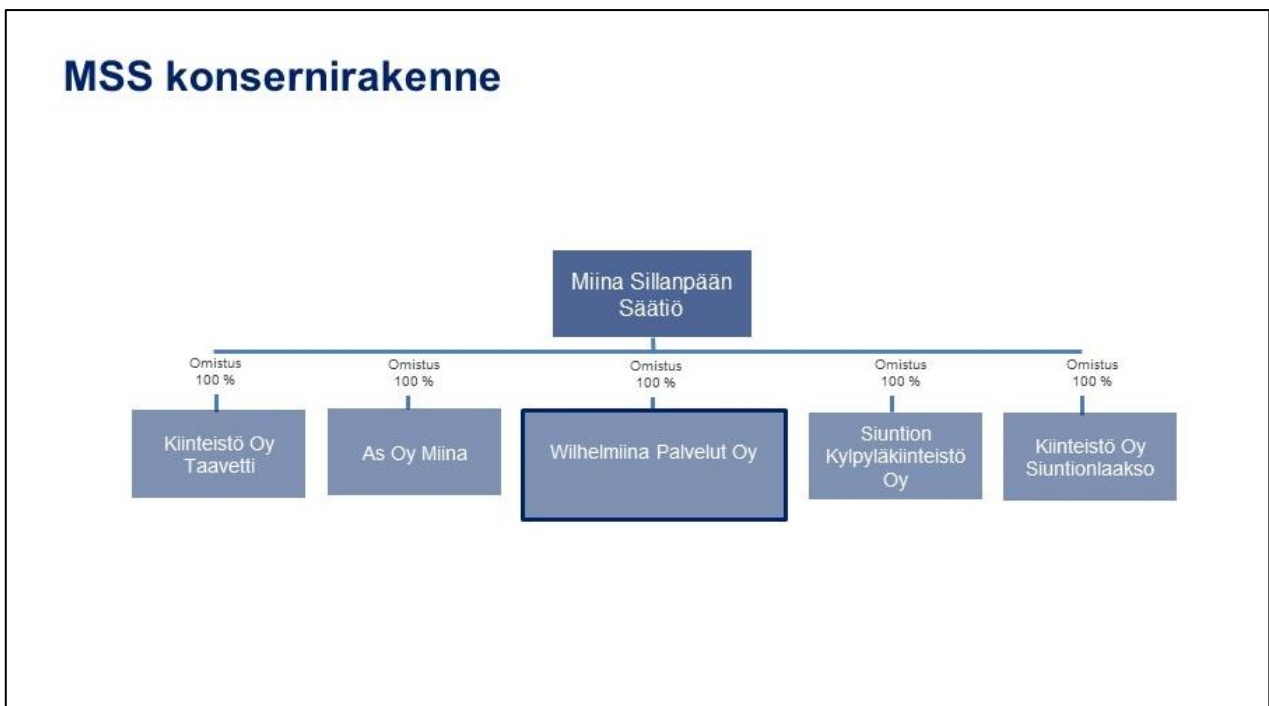
Lämpimät kiitokset koko säätiokonsernin henkilöstölle vuodesta 2017!

Eija Sorvari
toimitusjohtaja

1. YLEISTÄ

Miina Sillanpään Säätiö edistää sääntöjensä mukaisesti kansanterveyttä kuntoutustoiminnalla sekä järjestämällä vanhusten asumista ja muita palveluja. Lisäksi säätiö edistää ja tukee toimialojensa tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan omalla toiminnallaan sekä omistamansa yhtiön kautta. Suoraan ja kokonaan säätiön omistuksessa on Wilhelmiina Palvelut Oy, joka tuottaa hoiva- ja kuntoutuspalveluja ikäihmisille. Yhtiön toimipaikka on Helsingin Pikku Huopalahdessa. 30.9.2017 allekirjoitetulla sopimuksella Wilhelmiina Palvelut Oy myi tytäryhtiönsä Avire Oy:n osakekannan Kiipulasäätiölle.

Säätiö vaikuttaa yhteiskunnassa aktiivisesti kuntoutus- ja vanhustyön edistämiseen panostamalla erityisesti tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Tuloksina syntyneet toimintamallit ovat valtakunnallisesti hyödynnettävissä. Talousarvioon varaamme määrärahan uusien kehittämis- ja kokeiluhankkeiden valmistelua varten.

Toimintaa ohjaa säätiökonsernia varten laadittu strategia vuosiksi 2016–2020, joka päivitettiin vuonna 2017. Kehittämistoimintaa ohjaa säätiön hallituksen hyväksymä tutkimus- ja kehittämistoiminnan strategia vuosille 2016–2020, jossa tutkimustoiminta, kehitystyö ja innovaatiotoiminta (TKI) nivoutuvat kiinteästi toisiinsa. Perustehtävien mukainen TKI-toiminta kytkeytyy kiinteästi yhteiskunnalliseen kehitykseen, johon vastaaminen edellyttää tulevaisuuden toimintaympäristön vaatimusten ja haasteiden ennakoimista. Hankkeiden innovatiivinen ja yhteistoiminnallinen suunnittelu sekä ulkopuolisen hankerahoituksen

hakeminen edellyttävät joustavuutta ja nopeaa reagoitua. TKI-toimintamme toteutuu monialaisessa kehittäjäkumppanuudessa kansalaisten, sosiaali- ja terveysalan sekä teknologia-alan asiantuntijaorganisaatioiden, korkeakoulujen, yliopistojen ja yritysten kanssa.

Säätiön hallitus päättää vuosittain tieteelliseen tutkimustyöhön myönnettävistä apurahoista. Vuonna 2016 myönnetty tutkimusapurahat vanhusten asumista ja asumispalveluja käsitteleviin tutkimuksiin jaettiin vuonna 2017. Järjestimme vuoden aikana kaksi tilaisuutta, joissa apurahan saajat esittelivät tutkimustuloksiaan henkilöstölle ja hallituksen jäsenille.

Vuonna 2017 säätiön hallitus kohdensi apurahat tutkimuksiin, joissa hyödynnetään teknologiaa työikäisten kuntoutuksessa. Hallitus myönsi apurahoja kahteen tutkimukseen, joiden etenemistä seuraamme.

2. YLEISHYÖDYLLINEN KANSANTERVEYSTYÖ

Säätiön yleishyödyllinen toiminta suuntautui kansanterveyttä edistävään kuntoutukseen sekä vanhusten asumis- ja hoivapalvelujen kehittämiseen ja tukemiseen. Strategian mukaisesti toimintamme kohdistui yleishyödyllisten ja aikuisväestön osallisuutta edistävien toimintojen ja palvelujen kehittämiseen. Säätiössä luotiin aikuisväestön muuttuviin hyvinvoinnin ja kuntoutuksen tarpeisiin innovatiivista toimintaa hyödyntämällä palvelumuotoilun keinoja. Säätiö osallistui aikuisten hyvinvointia edistävän eettisen ja elämälähtöisen teknologian kehittämiseen ja tunnetuksi tekemiseen. Tulevaisuutta ennakoiva ja kokeilukulttuurin periaatteita noudattava tutkimus- ja kehittämistoiminta toteutui yhdessä kansalaisten, henkilöstön sekä eri alojen asiantuntija- ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

2.1. KUNTOUTUS

Toimintavuonna kehittämistyömme painoalueita olivat muistisairaiden henkilöiden ja heidän läheistensä sekä muististaan kiinnostuneiden hyvinvointia edistävä virtuaalipalvelu sekä kehitysvammaisten toimintakykyä edistävä kuntoutus. Muistipuisto-hankkeen ohella jatkoimme aiempien hankkeiden tulosten ja tuotosten, kuten Impulssi-sovelluksen, juurruttamista ja ylläpitämistä.

Säätiön kokeilutoimintana järjestettiin kotona asuville nuorille muistisairaille henkilöille ja heidän läheisilleen ryhmämuotoinen Muistimajakka-kuntoutus, jonka toteutuksesta vastasivat Wilhelmiina Palvelut Oy ja Avire Oy. Osallistujat sitoutuivat kuntoutukseen, ja se vastasi heidän mukaansa alkuodotuksiin hyvin. Vertaistuki sekä sairastuneen ja läheisen yhteinen positiivinen toiminta koettiin erittäin tärkeänä osallistujien hyvinvoinnin kannalta.

Työntekijöille kokeilu mahdollisti oman osaamisen kehittämisen. Organisaatiomuutosten vuoksi Muistimajakka-kuntoutuksen edelleen kehittäminen ei ollut mahdollista kokeilun jälkeen.

Säätiö tuki myös ikääntyneiden henkilöiden kuntoutusta terveydellisten ja sosiaalisten syiden perusteella. Keskeisimmät säätiön tukemat kuntoutusryhmät olivat omaishoitajat ja sotatoimialueella olleet naiset. Lisäksi tuettiin yksinäisiä, kotona asuvia sotainvalideja järjestämällä joulunajan virkistysviikko Wilhelmiinassa.

2.1.1. Virtuaalinen Muistipuisto – Älykäs verkkopalvelu muistisairaille, läheisille, vapaaehtoisille ja muististaan kiinnostuneille (2016–2018)

Miina Sillanpään Säätiön ja Muistiliiton yhteistyöhankkeessa kehitetään älykäs pelillisyyttä hyödyntävä verkkopalvelu. Toimintavuonna hankkeen kohderyhmät tarkentuivat siten, että verkkopalvelun pääkäyttäjät ovat henkilöt, joilla on lievä muistisairaus ja ikääntyneet, jotka ovat kiinnostuneita aivojensa toimintakyvyn edistämisestä. Toissijaisia käyttäjäryhmiä ovat sairastuneiden läheiset ja muistisairaiden henkilöiden kanssa toimivat vapaaehtoiset.

Käyttäjryhmien yhteisenä päätavoitteena on, että he tiedostavat toiminnan merkityksen toimintakyvyn ylläpitämisessä ja edistämisessä. Lisäksi he löytävät Muistipuistosta toimintakyvyn ylläpitämisen ja edistämisen keinoja sekä tekevät toimintakykyä ylläpitäviä ja edistäviä valintoja päivittäisessä elämässään. Palvelun säännöllinen käyttö ylläpitää ja edistää pääkäyttäjien aivojen toimintakykyä ja arkiselviytymistä. Sairastuneen läheiset ja vapaaehtoistyöntekijät ymmärtävät, miten muistisairaus vaikuttaa sairastuneen toimintakykyyn. He löytävät Muistipuistosta uusia sairastuneen vuorovaikutusta ja toimintakykyä tukevia keinoja.

Muistipuisto-palvelun sisällön tuotanto, käyttöliittymäsuunnittelu ja tekninen toteutus jatkuivat intensiivisesti koko toimintavuoden ajan. Eri käyttäjäryhmiltä kerättiin laajasti tietoa palvelun sisällöllisistä ja toiminnallisista tarpeista. Palvelun kehitysversioita testattiin käyttäjien (114) kanssa työpajoissa ja käytettävyytstesteissä kolmella paikkakunnalla yhteistyössä Muistiliiton paikallisyhdistysten ja Muistiluotsitoiminnan kanssa. Käyttäjäpajoista ja -testauksista saatu aineisto ohjasi edelleen palvelun käyttäjäkeskeistä suunnittelua ja toteutusta. Testausten perusteella Muistipuiston sisällöt puhuttelivat ja innostivat käyttäjiä, mutta palvelun käytettävyyden ja pelillisten elementtien tuominen palveluun edellyttivät jatkokehittämistä.

Hankkeesta tiedotettiin Muistipuisto-palvelun käyttäjäryhmille, järjestöille ja kuntatoimijoille erilaisissa tapahtumissa sekä sosiaalisessa ja printtimediassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi Miina Sillanpään Säätiön vastuulla olevalle yhteistyöhankkeelle STEA-avustuksen Veikkaus Oy:n pelituotoista.

2.1.2. Työkäisten kehitysvammaisten kuntoutus – KEKO

Aikuisille kehitysvammaisille henkilöille ja heidän ohjaajillensa suunnatun ryhmämuotoisen Keko-kuntoutuksen päätavoitteena on kehitysvammaisten osallistujien työ- ja toimintakyvyn koheneminen sekä voimavarojen ja osallisuuden vahvistuminen. Tavoitteena on myös, että kehitysvammaisten henkilöiden ohjaajat ja läheiset tukevat kehitysvammaisia osallistujia fyysiseen aktiivisuuteen, ravitsemukseen ja itsestä huolehtimiseen liittyvissä elämäntapamuutoksissa.

Toimintavuonna kuntoutukseen osallistui eri puolilta Suomea viisi ryhmää, joissa oli yhteensä 41 kuntoutujaa ja heidän 16 ohjaajaansa. Kuntoutus toteutui monipaikkaisena sisältäen neljän vuorokauden aloitusjakson Asumispalvelukeskus Wilhelmiinassa sekä 5–6 kuukauden omaseurantajakson ja neljän vuorokauden seurantajakson osallistujien kotipaikkakunnilla. Kehitimme kuntoutuksen sisältöjä ja toteutusta tutkimus- ja arviointitiedon perusteella yhdessä kehitysvammaisten osallistujien sekä heidän ohjaajiensa ja läheistensä kanssa. Keko-kuntoutuksen teemojen juurtumista arkeen vahvistettiin siirtämällä yksi aloitusjakson päivästä seurantajaksole, jolloin kuntoutujien sosiaalisen ja fyysisen toimintaympäristön tekijät tulivat huomioiduksi entistä paremmin. Uusina käytäntöinä aloitimme työntekijöiden koulutukset ja läheisten tapaamiset, jotta kehitysvammaiset osallistujat saavat tarvitsemaansa tukea ja ohjausta aiempaa laajemmalla tukiverkoston kautta.

Toiminnasta kerätyn arviointitiedon perusteella kuntoutus vastasi sille asetettuihin tavoitteisiin. Myös STEA:n tuloksellisuus- ja vaikutusselvityksen palautteissa todettiin, että Keko-kuntoutuksen tulokset olivat asetettujen tavoitteiden mukaisia. Tämä todentui myös kohderyhmiltä saadussa seurantatiedossa. Osallistujien tietoisuus omaan terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä lisääntyi. Suuri osa kuntoutujista motivoitui elämäntapojensa muuttamiseen, millä oli myönteisiä vaikutuksia heidän toiminta- ja työkykyynsä. Koulutuksia ja läheisten tilaisuuksia pidettiin tarpeellisina. Ne lisäsivät osallistujien tietoa ja ymmärrystä kuntoutuksen teemoista ja auttoivat terveyttä edistävään paikallisen toiminnan ideointia ja toteutusta.

Viestinnän painopiste oli alueellisessa tiedotuksessa osallistujien kotipaikkakunnilla ja verkostoissa. Keko-kuntoutuksen teemoista viestittiin säätiön uutiskirjeissä, verkkosivuilla ja seminaareissa. Yhteistyötä jatkettiin Wilhelmiinan ja Kehitysvammaliiton kanssa. Helsingin Yliopiston hammaslääkäriopiskelijoiden kanssa käynnistyi onnistunut suun terveyden edistämiseen liittyvä yhteistyö.

Keko-kuntoutus sai Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää kohdennettua STEA-toiminta-avustusta Veikkaus Oy:n pelituotoista.

2.2. HYVINVOINTI, KOTI JA YMPÄRISTÖ

Osallisuuden edistäminen on keskeinen Miina Sillanpään Säätiön strateginen tavoite. Kansalaisten osallisuutta vahvistamalla vaikutetaan väestön hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Hyvinvointia ja merkityksellistä elämää mahdollistavat osaltaan lähiympäristö ja luontoelämykset, joihin kiinnitämme toiminnassamme myös huomiota. Kestävään kehitykseen pohjautuvassa hankkeessa vahvistettiin itsensä yksinäiseksi kokevien pienituloisten naisten osaamista ja osallisuutta. Luontoaiheisen hankkeen tavoitteena oli ikääntyneiden omaishoitajien ja -hoidettavien koetun hyvinvoinnin edistäminen luontoperustaisen toiminnan avulla. Taavetipuisto toimi edelleen mallina rakennetun asuin ympäristön kehittämistä ja monen sukupolven kohtaamispaikkana lähialueen asukkaille.

2.2.1. Neuvokkaiden naisten kestävät konstit - yhdessä toimien rikas elämä (2015–2017)

Neuvokkaiden naisten kestävät konstit -hankkeen tavoitteena on pienituloisuutta ja yksinäisyyttä kokevien ikääntyvien naisten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen. Hankkeessa kehitettiin Neuvokkaat naiset[®] -ryhmätoimintamalli ikääntyvien naisten syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Toimintavuonna käynnistettiin hankkeen viimeiset viisi ryhmää, joihin osallistui yhteensä 40 naista ja neljä ryhmäkummiä. Yhtä lukuun ottamatta kaikki ryhmät jatkoivat toimintaansa omatoimisesti tai ryhmäkummin tukemana. Koulutuksia järjestettiin seitsemän ja niihin osallistui yhteensä 74 naista. Tavoitteena oli, että jokaista järjestettyä koulutusta kohti käynnistyisi vähintään yksi uusi Neuvokkaiden naisten ryhmä. Toimintavuoden lopussa tiedossa oli 8 alkavaa ryhmää. Hankkeen tuotoksina julkaisimme Neuvokkaat naiset -ryhmätoiminnan käsikirjan ja Neuvokkaiden naisten konstikokoelman.

Hanke sai STEAn väliraportissa myönteistä palautetta tuloksellisesta toiminnasta. Osallistujapalautteiden perusteella ryhmätoiminnan sisältö ja toteutus olivat onnistuneita. Ryhmiin osallistuneet naiset kokivat hyvinvointinsa lisääntyneen ryhmässä mukanaolon myötä. Lisäksi yksinäisyyden tunteet vähenivät suurimmalla osalla osallistujista. Myös osallistujien mieliala parani ja he löysivät arkeensa käyttökelpoisia vinkkejä sekä tietoa oman paikkakuntansa maksuttomista toiminnan mahdollisuuksista.

Hanke valittiin kuuden TERVE-SOS-palkintofinalistin joukkoon. Lisäksi hanke oli mukana Naisjärjestöjen Keskusliiton ja Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan 100 tasa-arvotekoa -hankkeessa, joka kokosi yhteen naisten tasa-arvoa edistäviä tekoja.

Hankkeesta tiedotettiin hankesivuilla ja Facebook-sivuilla, joiden tykkääjämäärä oli vuoden lopussa 247. Hanke oli esillä yhteistyökumppaneiden lehdissä sekä eri tapahtumissa, kuten Kuntamarkkinoilla. Eläkeliiton ÄijäVirtaa-projektin kanssa järjestettiin kaksi seminaaria: Hyvän ikääntymisen iltapäivä Jyväskylässä ja Toiveunta ja todellisuutta -seminaari Helsingissä.

Hankkeen yhteistyökumppaneina jatkoivat Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Marttaliitto ry, Eläkeliitto ry sekä Suomen Setlementtiliitto ry. Hanke kuului Vanhustyön keskusliiton koordinoimaan Eloisa ikä -avustusohjelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi hankkeelle STEA-avustuksen Veikkaus Oy:n pelituotoista.

2.2.2. Kuu Kiurusta kesään – Elinvoimaa luonnosta (2017–2019)

Toimintavuonna käynnistyi Kuu kiurusta kesään – Elinvoimaa luonnosta ikääntyneiden omaishoivaan -hanke, jossa edistetään ikääntyneiden omaishoitajien ja ikääntyneiden hoidettavien hyvinvointia luontoperustaisen toiminnan avulla. Hankkeessa järjestetään yhteistoiminnallisia tarinatyöpajoja, Nautitaan luonnosta -ryhmätoimintaa sekä luodaan Virtuaalinen luontoympäristö -internetsivusto.

Hankkeen tavoitteita täsmennettiin. Ensimmäinen päätavoite on, että ikääntyneet omaishoitoperheet (omaishoitajat ja -hoidettavat) kokevat hyvinvointinsa edistyneen elvyttävän luontoperustaisen toiminnan sekä virtuaalisen luontoympäristön avulla. Toinen päätavoite on, että omaishoivassa käytetään ja sovelletaan hankkeen luontoperustaista toimintamallia (ryhmät, virtuaalinen luonto ja tarinatyöpajat) omaishoitoperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hankkeen sisältöjen sekä ryhmätoiminnan ja työpajojen suunnittelu etenivät tavoitteiden mukaisesti. Virtuaalisen luonnon tekninen toteutus viivästyi rekrytointivaikeuksien vuoksi ja rahoittajan kanssa sovittiinkin sen toteutus ulkopuolisena ostopalveluna. Hanke-esittelyissä ja yhteiskehittämistilaisuuksissa tavattiin 58 omaishoitoperheen jäsentä ja 23 omaishoidon työntekijää tai lomaohjaajaa. Omaishoitoperheet osallistuivat myös Virtuaalisen luonnon alkuvaiheen käyttäjätestauksiin. Hankkeen työntekijät ohjasivat Omaishoitajaliiton lomaohjaajille tarinallisuutta ja luontotoimintaa käsittelevän työpajan sekä suunnittelivat heille tarinallisuuden ja luontotoiminnan verkkokurssin.

Hankkeelle avattiin viestintäsuunnitelman mukaisesti Twitter- ja Instagram -tilit, joita käytettiin aktiivisesti luontoon ja hyvinvointiin liittyvässä viestinnässä. Lisäksi tuotimme tiedotus- ja

markkinointimateriaalia, kuten esitteitä ja mainoksia. Hanketta, erityisesti ryhmätoimintaa, mainostimme omaishoitoperheille suunnatuissa Palveluoppaissa ja Omaishoitajaliiton lehdessä. Viestinnällinen yhteistyö keskittyi erityisesti virtuaalisen luonnon sisällön tuotantoon Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa.

Hankkeen yhteistyökumppanit ovat Omaishoitajaliitto ry, Sininauhaliitto ry:n Vihreä Veräjä ja Suomen luonnonsuojeluliitto ry. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi hankkeelle STEA-avustuksen Veikkaus Oy:n pelituotoista.

2.2.3. Aktivoiva ja yhteisöllinen asuinympäristö

Taavetinpuisto

Helsingissä sijaitsevan monisukupolvisen liikunta- ja kohtaamispaikan, Taavetinpuiston tavoitteena on tarjota monipuolisia toimintakyvyn ylläpitämisen ja kohentamisen mahdollisuuksia. Puisto soveltuu muun muassa lihasvoima-, tasapaino- ja muistiharjoitteluun. Yleiset harjoitteluohjeet löytyvät www.voitas.fi -sivustolta.

Toimintavuonna keskityimme puistokäyttöä aktivoivaan tiedottamiseen lähialueilla. Asukkaille jaettiin yleisiä puistoharjoitteluohjeita, minkä lisäksi harjoittelusta kiinnostuneille laadittiin maksutta yksilölliset puistoharjoitteluohjeet. Toimintavuonna järjestettiin myös puistotapahtumia. Palautteiden perusteella tapahtumissa on mahdollista tutustua puiston monikäyttöisyyteen, mikä kannustaa sen omatoimiseen käyttöön jatkossa. Esittelimme Taavetinpuistoa toimijoille, jotka suunnittelevat vastaavien puistojen rakentamista tai olivat kiinnostuneita puistoharjoittelusta. Erityisesti oppilaitokset kiinnostuivat puistosta ja sen harjoittelumahdollisuuksista, ja puistoon kävikin tutustumassa useita sosiaali- ja terveysalan opiskelijaryhmiä.

Toimintavuonna jatkoimme yhteistyötä Helsingin kaupungin kanssa, joka vastasi alueen kunnossapidosta ja SenioriSonan ylläpitokustannuksista. Tapahtumayhteistyötä teimme kaupungin ohella kaupunginosaseurojen, seurakunnan ja oppilaitosten kanssa. Yhteistyö Wilhelmiina Palvelut Oy:n kanssa vahvistui. Kunnan hoitaja -koulutettavat perehtyivät ohjatusti harjoitteluun Taavetinpuistossa hyödyntääkseen puiston monipuolisia toimintamahdollisuuksia sekä asukkaiden että oman toimintakykynsä ylläpitämisessä ja edistämisessä.

Aktiivista toimintaa palvelutaloihin

Toimintavuonna jatkoimme aktivoivien toimintaympäristöjen kehittämistä yhteistyökokeiluna iäkkäiden ja heidän läheistensä sekä Wilhelmiina Palvelut Oy:n henkilökunnan kanssa.

Tavoitteina olivat ulkoilun lisääminen, fyysisen harjoittelun aktivoiminen sekä asukkaiden, heidän läheistensä ja hoitajiensa yhteisöllisyyden edistäminen.

Sisäpihalle hankittiin ikäihmisille suunniteltuja liikuntalaitteita vuonna 2016 toteutetun esiselvitystyön perusteella. Tarkoituksena oli tarjota liikuntamahdollisuuksia erityisesti niille asukkaille, jotka eivät jaksaisi tai voi käydä Taavetinpuistossa. Henkilökunta ja asukkaat perehtyivät sekä ohjatuksi että omatoimisesti uusiin liikuntalaitteisiin. Harjoittelua helpottavat ohjeet olivat esillä koko toimintakauden, minkä lisäksi kiinnostuneille tarjottiin yksilöllistä ohjausta.

Luontoelementtien ohella sisäpihan viihtyisyyttä lisättiin värikkäällä pöytäryhmällä ja neulegraffiteilla, joita työntekijät valmistivat asukkaiden kanssa pihapuiden ympärille. Sisäpihalla järjestettiin myös yhteisöllisiä tapahtumia, kuten päiväkahvien tarjoilua sään salliessa. Wilhelmiinan asukkaat antoivat erittäin myönteistä palautetta yhteisöllisistä tapahtumista. Toteutetuista ja hyödynnettävistä kehittämissideoista ikääntyneiden toimintaympäristöjen parantamiseksi on viestitty sähköisesti verkkosivuillamme ja sosiaalisessa mediassa.

Myös senioreille suunnattua kuorotoimintaa jatkettiin. Musiikkineuvos Marjukka Riihimäen johdolla kokoontuivat viikoittain sekä Wilhelmiinan asukkaista koostuva Wilhelmiina -kuoro että yleisesti senioreille kohdennettu Laulusta Voimaa! -kuoro. Laulusta Voimaa! -kuorolla oli konsertti ikääntymistä esiin tuovassa ARMAS-festivaalissa sekä esiintymisiä palvelutaloissa, mm. joulukonsertti Wilhelmiinassa.

2.3. VAIKUTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

Säätiön toiminnassa korostuvat TKI-strategian mukaisesti yhteiskunnallinen näkyvyys ja vaikuttavuus. Yhteistoiminnallisen tutkimus- ja kehittämistyön sekä monikanavaisen tiedottamisen välityksellä osallistumme kehittämiseen ja päätöksentekoon toimialalla.

2.3.1. Osallistuminen ja viestintä

Tutkimus- ja kehittämissyhteistyömme järjestöjen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten, kuntien, kuntoutustoimijoiden sekä yritysten kanssa lisäsi säätiön mahdollisuuksia vaikuttaa kuntoutuksen ja vanhustyön kehittämiseen Suomessa. Käsittelimme säätiöön tulleet yhteistyöpyynnöt ja selvitimme mahdollisuudet osallistua suunnitteilla oleviin yhteistyöhankkeisiin. Raportoimme tutkimus- ja kehittämishankkeista saaduista tuloksista ja tuotoksista päättäjille, tutkijoille, ammattihenkilöstölle ja muulle väestölle.

Toimintavuonna jatkoimme viestinnän kehittämisprojekteja. Täydensimme myös säätiön ensimmäistä, TK-strategian tukemiseen painottuvaa viestintäsuunnitelmaa koko konsernia koskevalla kriisiviestintäsuunnitelmalla, jota myös harjoiteltiin käytännössä.

Säätiön julkaisusarjassa ilmestyi kaksi teosta. Neuvokkaiden naisten kestävätkonstit -hankkeessa ilmestyi Neuvokkaat naiset - Ryhmätoiminnan käsikirja ryhmätoiminnan käynnistämisen tueksi sekä Neuvokkaiden naisten Konstikokoelma. Jälkimmäinen kokosi yhteen ryhmiin osallistuneiden naisten vinkkejä ja viisauksia. Molemmat teokset julkaistiin sekä painettuina että sähköisinä julkaisuina. Neuvokkaiden naisten ryhmätoiminnan tueksi perustettiin säätiön verkkosivuille myös sähköinen Materiaalipankki. Hankkeista ja niiden tuotoksista järjestettiin esittely- ja koulutustilaisuuksia sekä julkaistiin lehtiartikkeleita, ilmoituksia ja mainoksia alan lehdissä sekä yhteistyöverkostojemme, esimerkiksi SOSTE:n, Vanhus- ja lähimmäispalveluliiton, Vanhustyön Keskusliiton ja Marttojen, lehdissä ja sähköisissä viestintäkanavissa. Neuvokkaat naiset -hankkeessa otettiin videoviestintä onnistuneesti käyttöön.

Toimintavuonna tuotimme ja päivitimme edelleen säätiön sähköisiä ja painettuja viestintäaineistoja. Säätiölle aiemmin rekisteröityjen tavaramerkkien lisäksi uusina rekisteröitiin Neuvokkaat naiset® ja Neuvokkaiden naisten kestävätkonstit®.

Panostimme myös verkkosivujen, sähköisen viestinnän ja sosiaalisen median hyödyntämiseen säätiön tunnettuuden lisäämisessä, TKI-toiminnan tulosten levittämisessä sekä kuntoutusta ja vanhustyötä koskevassa yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä. Verkkosivujen rakenne ja sisältö päivitettiin vastaamaan niiden kasvanutta sisältöä ja helpottamaan hankkeiden tuotosten löytämistä sekä kehitettyjen mallien leviämistä ja levittämistä. Tiedotimme aktiivisesti säätiön omilla verkkosivuilla ja Facebookissa säätiön toiminnasta, ajankohtaisista tapahtumista ja hankkeista. Viestinnän volyyymiä ja säätiön toiminnan tunnettuuden lisäämistä kasvatettiin brändikampanjan tarinoilla sekä 100 Arkivinkkiä-kampanjalla. Brändikampanja toi runsaasti näkyvyyttä. Esimerkiksi muistihankkeistamme sekä Neuvokkaiden naisten hankkeesta kertoneet Muistisairaana ja Yksinäisen tarinat ovat tavoittaneet sosiaalisessa mediassa tuhansia seuraajia. Blogissamme julkaistiin toimintavuonna kuusi säätiön henkilökunnan ja hallituksen jäsenten kirjoitusta ajankohtaisista teemoista.

Tehostimme entisestään verkostoitumista sekä säätiön työn tunnetuksi tekemistä erityisesti sähköisellä viestinnällä. Kohdensimme yhteistyökumppaneille suunnattua viestintää verkkosivuillemme sekä Twitteriin ja yleistä viestintää Facebookiin, jossa otimme menestyksekkäästi käyttöön myös maksullisen markkinointipalvelun. Sähköinen uutiskirjeemme tarkennettiin ammattilaisverkoston kanavaksi ja vuonna 2017 se ilmestyi viisi kertaa. Uutiskirjeen tilaajamäärä on kasvanut tasaisesti niin, että vuoden lopussa se oli noin 450 henkilöä ja aukaisuprosentti oli erittäin hyvä.

Verkkosivujemme käyttäjäaktiivisuus on vakiintunut toimintavuonna noin 2000 vierailijan tasolle saavuttaen vilkkaimpina kuukausina yli 3000 kävijämäärän. Facebook tykkääjien määrä kasvoi lähes 700 tykkääjään (546 vuonna 2016). Twitter-tilin seuraajamäärä on tuplaantunut yli 600 seuraajaan (320 vuonna 2016). Useat twiitit keräävät jo yli 1000 näyttökertaa. Yksittäisistä aiheista viestinnässä huomiota keräsivät muistihankkeisiin ja niiden tuloksiin, Neuvokkaiden naisten -hankkeeseen, Miina Sillanpään liputuspäivään liittyvä uutisointimme sekä osa blogikirjoituksista.

Vuonna 2017 jatkui Miina Sillanpään 150-vuotisjuhlavuoden myötä saatu näkyvyys. Suomi 100-tunnuksen saanut Miina Sillanpään kiertävä juhlanäyttely oli esillä mm. eduskuntatalon kirjastossa, Miina Sillanpään elämästä tehty lyhytdokumentti otettiin mukaan loppuvuodesta julkistettuun Valtioneuvoston Naisministerit -verkkopalveluun ja Aura Korppi-Tommolan kirjoittama Miina Sillanpää -teos mainittiin Naisjärjestöjen Keskusliiton 100 Tasa-arvoa juhlatilaisuudessa. Kesäkuussa osallistuimme perinteiseen Miinan syntymäpäivätilaisuuteen Soihtu-muistomerkillä. Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen liputuspäivän vakiinnuttamiseksi säätiön edustajat olivat mukana tapaamassa sisäministeri Paula Risikkoja ja suosituksen myötä liputus jatkui 1.10.2017. Liputuspäivä onnistui hyvin ja sai runsaasti julkisuutta sekä perinteisessä että erityisesti sosiaalisessa mediassa.

Säätiö osallistui SOSTE ry:n, Kuntoutuksen edistämisyhdistys ry:n (KEY), Kuntoutusverkosto KUVEn, Hyvinvointialan liiton kuntoutustoimikunnan, SOSTE:n VAHVA-verkoston sekä Valtaa Vanhuus -liikkeen kautta tapahtuvaan vaikuttamistyöhön kuntoutuksen sekä vanhusten aseman, arvostuksen ja palvelujen edistämiseksi Suomessa. Säätiöllä oli edustuksia Kuntoutuksen edistämisyhdistys KEY ry:n ja Gerontologinen ravitsemus GERY ry:n hallituksissa, THL:n TOIMIA-työryhmissä ja toimialaamme liittyvien hankkeiden ohjausryhmissä. Säätiönjohtaja oli SOSTE:n edustajana sosiaali- ja terveysministeriön nimittämässä Kuntoutuksen uudistamiskomiteassa, jonka loppuraportti valmistui lokakuussa 2017.

Kansainväliseen kuntoutusalan toimintaan osallistuimme Rehabilitation International Finnish Committee RIFI:n jäsenenä. Säätiöllä oli edustus RIFI:n kattojärjestön Rehabilitation International -organisaation sosiaalisessa komissiossa. Säätiönjohtaja toimi myös sosiaalisen komission Euroopan alueen puheenjohtajana. Toimintavuoden aikana Keko-kuntoutusta esiteltiin Glasgow Caledonian yliopistossa Skotlannissa 14th European Forum for Research in Rehabilitation konferenssissa (EFRR).

Toimialamme tulevaisuustyössä olimme mukana myös osallistumalla sosiaali- ja terveysministeriön tekoälyä ja robotiikkaa kehittävään kansalliseen AiRo-ohjelmaan sekä valtioneuvoston kanslian kokeilukummit-toimintaan ja kansalliseen ennakoitiverkostoon. Lisäksi osallistuimme aktiivisena toimijana hyvinvointiteknologiaa käsitteleviin tapahtumiin ja seminaareihin.

2.3.2. Vanhuuden arvostuksen edistäminen

Säätiö edisti arvojensa mukaisesti vanhuuden arvostusta ja ikääntymisen näkemistä voimavarana osallistumalla toimintaan Valtaa Vanhuus -liikkeessä, joka on kuuden vanhusalan järjestön kansalaisliike hyvän ikääntymisen puolesta. Muut Valtaa Vanhuus -liikkeen järjestöt olivat Folkhälsan, Ikäinstituutti, Suomen Senioriliike, Suomen Setlementtiliitto ja Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto.

Toimintavuonna Valtaa vanhuus -liike oli mukana valtakunnallisessa ARMAS-festivaalissa, joka juhlisti ikääntymistä ja teki sitä näkyväksi taiteen keinoin. Säätiö järjesti Laulusta Voimaa -kuoron ja Marjukka Riihimäen johdolla Helsingin kaupungintalolla noin 300 osallistujaa keränneen konsertin ja yhteislaulutilaisuuden. Lisäksi Ikäinstituutti tuotti vapaaehtoiseksi.fi – sivuston yhteistyössä Valtaa vanhuus -verkoston ja alan toimijoiden kanssa. Vanhusneuvostot vapaaehtoistyön asialla -vinkkivihkoa jaettiin ja levitettiin aktiivisesti kuntien vanhusneuvostojen jäsenille.

3. HALLINTO

3.1. HALLITUS

Säätiön hallitukseen kuuluvat puheenjohtaja ja kuusi muuta jäsentä.

Säätiön hallituksen jäseninä toimivat:

Tuire Santamäki-Vuori	puheenjohtaja
Varpu Vehmersalo	varapuheenjohtaja
Helena Hiila-O'Brien	jäsen
Jyri Juusti	jäsen
Elina Lehto-Häggroth	jäsen
Merja Mäkisalo-Ropponen	jäsen
Pekka Räsänen	jäsen

Säätiönjohtajana toimi kasvatustieteiden maisteri Eija Sorvari. Toimintavuonna uudistettiin säätiön säännöt ja taloussääntö. Hallitus teki päätöksen säätiön siirtymisestä toimitusjohtajamalliin vuoden 2018 alusta alkaen.

Säätiön hallituksen kevätkokous pidettiin 25.4.2017. Hallitus piti toimintavuoden aikana kuusi hallituksen kokousta ja yhden kehittämispäivän yhdessä konsernin johtoryhmän kanssa.

3.2. TILINTARKASTAJA

Tilintarkastajana toimi KPMG, vastuullisena tilintarkastajana Jaana Inki, KHT.

4. TALOUS JA OMAISUUDEN HOITO

Säätiökonsernin rahoitusasema on vahva, sillä säätiössä ei ole korollista velkaa ja säätiökonsernin nettovelkaantumisaste on negatiivinen.

Kiinteistöjä korjattiin vuoden aikana kuntoarvion ja energiaselvityksen mukaisesti. Rantasipi Oy:lle alivuokratun Siuntion Kylpylän tilojen kunnostamisesta, huollosta ja korjauksesta sovitaan vastuunjakotaulukon mukaisesti Rantasipi Oy:n ja Wilhelmiina Palvelut Oy:n kanssa. Siuntion Kylpylän huopakaton korjaustyötä jatkettiin tilikauden aikana.

Ennakoiva toiminta kiinteistöjen kunnossapidämiseksi ja niiden jalostamiseksi toiminnan muutoksia ja asiakastarpeita vastaaviksi ovat lähitulevaisuuden haasteita. Suurten ja ikääntyvien kiinteistöjen kunnossapidolla on suuri vaikutus toiminnan kannattavuuteen.

Asunto Oy Amos on Helsingissä Tarkk'ampujankatu 1:ssä sijaitseva asunto-osakeyhtiö, jonka osakekannasta säätiö omistaa 33 % ja säätiökonserni 43 %. Asunto Oy Amoksessa toteutettu ullakkorakentaminen valmistui vuonna 2017.

Tarkemmat tiedot säätiön ja säätiökonsernin taloudellisesta asemasta ilmenevät säätiökonsernin tilinpäätöksestä, joka on saatavissa osoitteesta Miina Sillanpään Säätiö, Taavetti Laitisen katu 4, 00300 Helsinki.

5. TOIMINNAN ARVIOINTI JA TULEVA KEHITYS

Sääntöjen mukaiset vanhustyön, kuntoutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan tavoitteet toteutuivat säätiön omana toimintana ja yhtiöitetyn liiketoiminnan kautta. Säätiön talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa asetetut tavoitteet toteutuivat pääosiltaan.

Strategian mukaisesti tavoitteemme konsernissa on ylläpitää ja edistää ihmisten toimintakykyä ja mahdollistaa yksilöllinen kokemus merkityksellisestä elämästä. Päämääränä on olla toimialamme edelläkävijä, arvostettu kuntoutus- ja hoivaosaaja sekä haluttu yhteistyökumppani.

Kehittämistyössä kiinnitämme erityistä huomiota toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin, kuten soteuudistukseen, väestön ikääntymiseen sekä digitalisaatioon ja teknologian nopeaan kehittymiseen. Säätiön vision mukaisesti tähtäämme edelläkävijyyteen vastuullisen ja kestäväen hyvinvoinnin luomiseksi. Kehittäminen perustuu tulevaisuuden ennakkointiin ja palvelumuotoiluun, johon osallistuvat loppukäyttäjät, henkilöstö ja eri alojen asiantuntijakumppanit.

Väestö ikääntyy ja hyvinvoinnin merkitys kasvaa yhteiskunnassa, joten hoiva- ja kuntoutuspalvelujen tarpeen odotetaan lähivuosina lisääntyvän. Nopea ikärakenteen muutos vaikuttaa myös asumiseen. Yhteiskunnan tavoitteena on, että iäkkäät henkilöt voivat asua kotiin saatavien palvelujen turvin itsenäisesti mahdollisimman pitkään. Suomessa tarvitaan monenlaisia asumismuotoja ja palveluja, jotta tuki ja palvelut mahdollistavat kaikille iäkkäille - myös muistisairaille henkilöille - turvallisen ja merkityksellisen elämän sekä yhteisön tuen. Konsernikokonaisuutemme antaa hyvät mahdollisuudet luoda uusia vaikuttavia toimintamalleja ja ratkaisuja iäkkäiden kuntoutus- hoiva- ja hyvinvointipalvelujen toteuttamiseen. Vuonna 2018 säätiössä panostetaan erityisesti merkityksellisen elämän ja sitä tukevien palvelujen sekä uudenlaisten asumismuotojen konseptointiin.

Soteuudistuksen vaikutukset kuntoutus- ja hoivaliiketoimintaan ovat vielä epäselvät, mutta palveluja kehittämällä ja uudistamalla varaudumme siihen, että soteuudistus olisi meille mahdollisuus eikä uhka. Osallistumme myös sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteiseen vaikuttamistyöhön järjestölähtöisen toiminnan ja palvelujen turvaamiseksi maakunta- ja soteuudistuksessa.

Säätiön yleishyödyllinen toiminta tähtää jatkossakin kansalaisia ja yhteiskuntaa hyödyttävien uusien toimintamallien ja ratkaisujen kehittämiseen. Säätiön asemaa ja tunnettuutta innovatiivisena kehittäjänä kuntoutuksen ja vanhuspalvelujen aloilla vahvistetaan edelleen monipuolisella viestinnällä, osaamisen kehittämällä sekä uusien toimintamallien juurruttamisella pysyväksi toiminnaksi.